

Kjære medlemmer

Landsmøte og den nasjonale konferansen om etterlatte er nå nylig avsluttet i Stavanger med et godt resultat. Landsstyret vil gjennomgå og evaluere konferansen på et senere tidspunkt, men vi kan vel allerede nå slå fast med de tilbakemeldinger vi har fått at alt tyder på at deltagerne var godt fornøyd.

Dette var den første nasjonale konferansen hvor vi som organisasjon ønsket å sette søkelyset på hvordan ulike organisasjoner, det offentlige og andre miljøer, arbeider for og med etterlatte ved selvmord.

Dette var det første tiltaket som er blitt gjennomført etter at vi etablerte LEVEs nasjonale nettverk for etterlatte ved selvmord, og det hadde således også en viktig symbolverdi for organisasjonen.

Mitt inntrykk var at alle foredrag, synspunkter og innlegg som fremkom gikk i en tydelig retning, nemlig et ønske om et tettere samarbeid, mer informasjon og bedre samhandling til beste for de etterlatte. Og det er jo nettopp dette som er formålet med LEVEs etablering av det nasjonale nettverket.

På LEVEs landsmøte var det flere viktige saker på dagsorden. For det første ble LEVEs strategiske handlingsplan for perioden 2009 – 2011 vedtatt etter en konstruktiv og god debatt. For det andre hadde en vedtektskomité, ledet av Kari Wille Rekdal, arbeidet siden i fjor høst med revisjon av våre vedtekter. Alle endringsforslag og forslag av mer redaksjonell karakter ble i hovedsak vedtatt med enkelte små justeringer fra noen av fylkeslagene.

En stor takk til fylkeslaget i Rogaland som hadde lagt ned et kjempearbeid for hele arrangementet som ble gjennomført til 20 i stil. Den sosiale siden av konferansen var både stemningsfull og svært vellykket bl.a. ute havet på Utstein Kloster. Vel blåst, kjære arrangementskomité. Jeg benytter anledningen til å ønske hver især er riktig god sommer og ser frem til en interessant høst i LEVE.

Vennlig hilsen
Finn Borgersen,
Leder av LEVE

Vellykket konferanse i årets kulturby

Utstein kloster – en perle i Rogaland fylke

Alt lå til rette for gode dager i Stavanger. Og Kulturbyen 2008 sviktet ikke, verken med vær eller rammer for LEVE første Nasjonale konferanse om selvmordsetterlatte.

For første gang arrangerte LEVE en Nasjonal konferanse om selvmordsetterlatte, et ledd i organisasjonens etablering av et nasjonalt faglig nettverk for etterlatte ved selvmord.

Tematikken for årets konferanse var «Et selvmord har skjedd – hva nå?» Hensikten var å gi deltakerne et innblikk i hva som skjer ved de forskjellige instanser fra den dagen selvmordet skjer – og i tiden fremover. Hva gjør begravellesbyrået? Og hvordan jobber politiet? Og ikke minst, hvilke retningslinjer, lovverk og handlingsplaner ligger bak det øvrige støtteapparatets akutte hjelp og videre oppfølging. I tillegg var det spennende og engasjerende innlegg om bl.a. selvmord i media og selvmord og forebygging. Alt i alt, gode kom-

binasjoner og interessante sammensetninger for de fleste, i følge evalueringsskjemaene. Tross færre deltakere enn ønskelig, er leder i LEVE, Finn Borgersen godt fornøyd.

– Alle de temaene som var oppe viser med all tydelighet at etableringen av dette nasjonale nettverket både er riktig, og ikke minst viktig, for de etterlatte. Det at så mange instanser er berørt av selvmord, viser også at det er et behov for et godt samarbeid. Det å kjenne til hverandre og ha kunnskap om hverandres arbeidsfelt er viktig for å utarbeide gode rutiner for ivaretagelse av de etterlatte, sier Finn Borgersen.

Forts. side 2

Redaksjonen: Terese Grøm, Gry Lunde og Finn Borgersen

En stor hyllest til fylkesstyret i Rogaland for en godt gjennomført konferanse!

Forts. fra side 1

Borgersen visste også å sette pris på den sosiale rammen som var lagt for årets konferanse; omvisning på Utstein Kloster og middag på Utstein hotell. Utstein kloster ligger på Klosterøy i Rennesøy kommune nord for Stavanger, en perle i

Rogaland fylke. Hit ble 94 deltakere kjørt etter to dager med faglig konferanse. Utstein er landets best bevarte klosteranlegg, bygget i perioden 1260 – 1280-tallet. På det meste bodde der 20 – 30 munke og guiden kunne informere om en gjennomsnittsalder på 40 år. Så det var kanskje ikke bare

middelalderidyll i et værhardt klima. Men i et strålende sommervær denne fredagskvelden var det ingenting annet enn idyll, med vakre og innholdsrike bygninger og naturopplevelser av de sjeldne. – Slike stunder gir glede og takknemlighet, sier Finn Borgersen.

Landsmøte 2008

Det var flere viktige punkter som skulle gjennomgås på årets landsmøte. Forslag til vedtekstendringer ble fremlagt av landsstyret, samt det siste utkast av Strategisk handlingsplan for 2009 – 2012. Og ikke minst, skulle landsmøtet stemme over om de ville beholde den nåværende logoen, fremfor å bytte den ut med en ny logo som reklamebyrået Hei! laget for LEVE under Reklame for alvor-kampanjen. Den nåværende logoen fikk flest stemmer, med god margin, slik at tidligere annonsert profilendring dermed faller bort. Det var forslag på to nye kandidater til ledige plasser i land-

styret, hhv. for fagperson og etterlatt. Ingrid Nesje, ved Senter for selvmordsforebygging på universitetssykehuset i Tromsø, ble valgt inn som fagperson, mens Wenche Eriksen ble valgt som etterlatt. Både Nesje og Eriksen har vært aktive for LEVE i andre sammenhenger tidligere, og vi ønsker de begge velkommen. Ingrid Nesje synes det skal bli spennende å bli kjent med organisasjonen på nasjonalt nivå.

– Jeg har kjent Leve gjennom flere år som fagperson i fylkeslaget i Troms. Via arbeidet innen RVTS, region nord med selvmordsforebygging, og tidligere som psykiatrisk sykepleier i voksenpsykiatri har jeg møtt problematikk rundt selvmord på mange måter. Jeg ser at det finnes mange mulige strategier for å bedre tilbudet til både pasienter og pårørende ved selvmordskriser og etterlatte etter selvmord. Så jeg håper å gå mange positive skritt fremover sammen med Leve de neste 2 årene, sier Nesje.

Hilsen fra Else Grete

«Takk for sist. Håper alle dere som var med under konferansen, og på middagen på Utstein Kloster, er like fornøyd som oss her i Stavanger. Vi fikk mange gode tilbakemeldinger fra mange av dere, og det var veldig kjekt å høre. Dere som har hatt landskonferansen før, vet at det blir en del arbeid. Da er det godt å føle at alt gikk veldig bra, etter mange timers arbeid. At værgudene var med oss i tillegg ble jo en ekstra bonus.

Ønsker dere alle en riktig god sommer, og fortsatt lykke til med arbeidet for LEVE.»

Else Grete

Utstein Hotell, i praktfulle omgivelser.

Siste mulighet til å delta på Vivat-kurs!

LEVE mottok for perioden 2007-2008 midler fra Helse og Rehabilitering, til å kurse tillitsmenn i organisasjonen. Kurset «Førstehjelp ved selvmordsfare» er et to-dagers kurs i regi av Stiftelsen Vivat (<http://www.unn.no/category10022.html>), og gir kursdeltakerne svært nyttige kunnskaper og praktiske ferdigheter i møte med selvmordsnære. Vivat arrangerer kurs over hele landet, og hvis du er interessert i å gå et Vivat-kurs, ta kontakt med **Gry Lunde** i LEVEs sekretariat på tlf. 22 50 25 70 / 411 40 559, eller e-post: post@leve.no.

Verdensdagen for selvmordsforebygging, 10. september 2008:

Tenk globalt. Planlegg nasjonalt. Handle lokalt.

Vakre omgivelser, men dystre statistikk. Cuba ligger helt i toppen når det gjelder selvmord i Latin-Amerika.

Årets motto for dagen setter fokus på fylkeslagene, og viser fram, ikke minst, hvilket nivå som er selve nerven hvis man skal klare å forebygge selvmord, skriver prosjektleder Gry Lunde:

I desember 2007 var jeg på Cuba. Litt for å klatre, men mest for å oppleve Castros Cuba før det var for sent og for få et innblikk i den kubanske kulturen. Vi bodde for det meste på såkalte casa particulares, hjemme hos kubanere som hadde ressurser til å leie ut et ekstra rom, og i både Viñales og Trinidad bodde vi hos fantastiske mennesker. Raphael som vi bodde hos i Trinidad, hadde faktisk bodd i DDR på -80-tallet og snakket fortsatt litt tysk, og han kunne fortelle at Cuba ligger helt i toppen når det gjelder høyest selvmordsrate per capita

i Latin-Amerika. Dette var kunnskap jeg ikke hadde, og temaet ble utdypet utover kvelden over den tradisjonelle mojitoen og Monte Cristo no. 5. Selvmordsstatistikken ser lik ut på blokk realisert i tall og figurer, men årsaksforklaringene, levekårene og de kulturelle forskjellene i Norge og på Cuba er betydelige.

Mot slutten av fjoråret mottok LEVE signaler fra IASP Norge ved Heidi Hjelmeland, om at LEVEs arrangementer på Verdensdagen må ha et tydeligere selvmordsforebyggende innhold. LEVE søkte, og fikk innvilget, prosjektansvaret som nasjonal arrangør for Verdensdagen for en ny tre års-periode (2008-2010). Mange fylkeslag startet planleggingen tidlig, og søknadsfristen for å søke LEVE sentralt om midler til arrangementer var 1. april. Søknadene for 2008 vitner om at fylkeslagene har tatt signalene fra IASP alvorlig, og økningen i faglige arrangementer, med seminarer, konferanser og arrangementer med en faglig profil, har vært stor. I tillegg er det klart at fylkeslagene også har større ambisjoner for 2008: søknadsbeløpene er også større i år enn i fjor.

Verdensdagen er viktig for

LEVE på flere måter: ifølge LEVEs vedtekter (paragraf 1.2.) skal organisasjonen også «bidra til å forebygge og redusere antall selvmord og selvmordsforsøk». Verdensdagen er også den dagen i året hvor fylkeslagene kan «vise seg fram», det er en åpen dag og budsjettet for denne dagen i regi av LEVE, har vært betydelig. Verdensdagen er også viktig for LEVE idet den lønner en ansatt, av en administrasjon som ikke har altfor store ressurser.

Årets motto for dagen setter fokus på fylkeslagene, og viser fram, ikke minst, hvilket nivå som er selve nerven hvis man skal klare å forebygge selvmord. I år som i fjor, kommer LEVE til å produsere en egen trykksak som er lett å dele ut og bære med seg, i tillegg til distribusjonen av den internasjonale IASP-brosjyren.

Nasjonalt arrangeres det i år en fagkonferanse 10. september på Gamle Logen i Oslo med bl.a. foredragsholdere som professor Lars Mehlum, psykiater Berit Grøholt, psykolog Ingeborg Rossow, lege og dr. stipendiat Ildri Kjøseth og psykolog og forsker Pål Kristensen. Tittelen på konferansen vil bli «Tenk globalt. Planlegg nasjonalt. Handle lokalt» og konferansen vil være åpen for alle. Studenter og medlemmer av LEVE betaler ikke konferanseavgift.

Et større løft for organisasjonen, kan bli produksjonen av en dokumentarfilm i regi av LEVE. Verdensdagen har de siste tre årene henvendt seg til flere forskjellige grupper og LEVE har i år søkt Sosial- og helsedirektoratet om midler til å produsere en helaftens dokumentarfilm med selvmord og selvmordsforebygging som tema.

10. September, 2008

Verdensdagen For Selvmordsforebygging

”Tenk globalt. Planlegg nasjonalt. Handle lokalt.”

Nasjonal fagkonferanse 10. september

Tid: 9:00- 16:00

Sted: Gamle Logen, Oslo

«Tenk globalt. Planlegg nasjonalt. Handle lokalt»

Program

- 9:00-9:15 Innledning v/ leder i LEVE Finn Borgersen
- 9:15-9:30 Åpning v/ ordfører i Oslo Fabian stang
- 9:30-10:15 Prof. dr. med. Lars Mehlum
Selv mord kan forebygges!
- 10:30-11:30 Forskningsleder Ingeborg Rossow
Selv mord og rus
- 11:30-12:30 LUNSJ
- 12:30-13:30 Prof. dr. med. Berit Grøholt
Selv mord blant barn og unge
- 13:45-14:45 Lege og dr. stipendiat Ildri Kjøseth
Selv mord blant eldre
- 14:45-15:00 En liten kaffepause
- 15:00-15:45 Psykolog og forsker Pål Kristensen
Sorg og traumatiske dødsfall

Påmelding til Gry Lunde v/ LEVEs sekretariat, på tlf. 22 50 25 70 / 411 40 559, eller post@leve.no. Konferansen koster kr. 100,- for studenter / medlemmer i LEVE, og kr. 500,- for øvrige konferansedeltakere.

Fylkeslagslederens Hjørne

Jeg har fått æren av å ta over stafettpinnen fra tidligere driftige fylkeslagsledere; noe som både forplikter og inspirerer.

Min bakgrunn i LEVE er ett år som styremedlem og så direkte på som leder. Det blir både spennende og artig i et samspill med et ivrig og svært kompetent styre.

Våren er på hell og sommeren er i skrivende stund på rask fremmarsj i Trøndelag. Den var her noen dager – vi lot oss forføre til å tru at det var sommer før den stille og umerkelig forsvant.

Våren syntes enklere før...før vi mistet vår sønn i mai for tre år siden.

Nå er våren vanskeligere.

Lyset og gleden over ny vokster og liv har blitt mer mollstemt. Det er ikke lenger slik som Olav Duun skriv: «Det var full vår i lufta, og kvelden var så spellande vakker, ein kunde ønske ein var gauk og fo'r frammed lia og gol».

Jeg takker allikevel for våren slik den kom smygende over Trondheimsfjorden med bud om nytt liv og nye muligheter.

Det er på mange måter forunderlig å arbeide i en organisasjon som egentlig ønsker så få nye medlemmer som mulig. Som tillitsvalgt i fotballaget er det en helt annen arbeidsform og helt andre mål.

I LEVE opplever jeg at fellesskap, omsorg, innsikt og dialog er sentrale elementer i et arbeid som dessverre nok aldri tar slutt.

Nå er det ikke gleden av å vinne 3-0 over et annet lag som teller. Nå er det takknemligheten fra enkeltmennesker i kontakten med LEVE som teller.

Det gir mening i hverdagen.

Til daglig arbeider jeg med organisasjoner med et overveldende mannsflertall. I LEVE er det tydeligvis annerledes. Av 19 fylkesledere er 14 kvinner. Det gir nye muligheter for å lære nytt om organisasjonsutvikling, dialog og ikke minst kulturbygging.

Eller kanskje det ikke er annerledes i LEVE enn andre organisasjoner?

Hva skal vi holde på med i Nord Trøndelag? Et fylke som er svært i utstrekning, lite i folketall og dermed svært grisgrendt. Når vi i tillegg er et lavinntektsfylke så tror vel mange at det er rimelig begredelige greier.

Vi har det imidlertid godt i nordfylket og er rimelig fornøyde med oss selv. Enkelte hevder, kanskje med en viss rett, at vi ikke har grunn til å være fullt så fornøyde. Vi har imidlertid valgt følgende slagord «Her alt e muli – uansett». Det bærer bud om både optimisme og framtidstro.

Slik er det også med LEVE Nord Trøndelag. Vi trur på at det skal være mulig å gjøre en god jobb for de som trenger LEVE og vi arbeider for tiden med program for Verdensdagen, sommer og høstaktiviteter.

Jeg vil ellers takke alle som var tilstede i Stavanger. Det var både faglig og personlig berikende dager i et velgissert samspill med vær og landskap.

Einar Jakobsen

Har du noen kommentarer til nyhetsbrevet – eller vil du bidra med egne innlegg:

LEVE
Postboks 27 Smestad
0309 Oslo
Merk konvolutten med «LEVENytt».

E-post: post@leve.no
Tlf.: 22 50 25 70
Fax: 22 50 25 71
www.leve.no

Fylkeskontakter

Finnmark
Helge Stormo
Tlf: 78 95 70 46 / 78 98 75 20
helstorm@online.no

Troms
Sissel Edvardsen
Tlf: 95 97 97 84
sisseled@hotmail.com

Nordland
Anne Berit Sætermo
Tlf. 90 61 89 21
annsaete@online.no

Nord-Trøndelag
Einar Johan Jakobsen
Tlf. 90 98 89 03
einjoja@hotmail.com

Sør-Trøndelag
Laila B. Nasset
Tlf. 93 00 41 79
lne@shdir.no

Møre og Romsdal
Ragnhild Opskar
Tlf. 91 51 98 16
ra-opska@online.no

Sogn og Fjordane
Eva Pleym Lund
Tlf. 95 70 83 18
epleymlu@frisurf.no

Hordaland
Linda S. Amundsen
Tlf. 97 77 10 74
li-s-am@online.no

Rogaland
Else Grete Aanestad
Tlf. 95 23 50 42
eaane@lyse.net

Vest-Agder
Renate Grønvold Bugge
Tlf. 95 80 49 53
bugge@kriseledelse.no

Aust-Agder
Anne Godding
Tlf. 99 59 75 71
ah-g@online.no

Vestfold
Bjørn Brekke
Tlf. 93 00 28 87
brekke.bjorn@gmail.com

Østfold
Trude Helen Dahl
Tlf: 97 60 27 82
trheda@online.no

Buskerud
Eva Brekke Voss
Tlf: 911 82 798
evoss@online.no

Akershus
Hilde Hjelle
Tlf. 41 24 23 91
hilde@hjelle.as

Oslo
Herman van Eggelen
Tlf. 95 06 31 31
oslo@leve.no

Hedmark
Liv Kari Kleiven
Tlf. 91 36 58 07
livkari@sensewave.com

Oppland
Inger Horn Holden
Tlf. 61 19 57 18 / 91 31 98 34
iholden@frisurf.no

Telemark
Janet Ververda
Tlf. 98 45 04 20
janet.ververda@hit.no

Mitt dikt

Ouverture

«Verden er grå!»

Nei, verden er deilig,
sommernatten så lun
og så lang.

«Somren er død!»

Nei, nu er det sommer:
sommer i sindet
og sol i min sang.

Og jeg har alverdens guld
i min taske,
mynt i min lomme
og vin på min flaske.

Og jeg har en hue med bånd
og med rose
og fillet er både min sko
og min hose.

Og jeg er konge i berget
det blå

og du er et trolld,
du elendige grå.

Og jeg tør knipse dig op i
din næse,

og jeg tør håne dig
ret op i fjæset:

«Trolld, har du blommer,
jasmin og viol,
sange om sommer,
digte om sol?»

Vilhelm Krag